

Орон зайн мэдээллийг ашиглан REDD + ТӨЛӨВЛӨЛТИЙГ ДЭМЖИХ, ойн олон талт үр ашгийг нэмэгдүүлэх

Шарлот Хикс,

НҮБ-ын Байгаль орчны хөтөлбөр – Даян дэлхийг хамгаалах мониторингийн төв

(UNEP-WCMC)

Монгол улс Улаанбаатар хот,

2016 оны 5 дугаар сар

Гарчиг

1. REDD+ олон талт боломжит үр ашиг

2. Орон зайн мэдээллийг ашиглан REDD+ төлөвлөлтөнд дэмжлэг үзүүлэх

1. Олон талт үр ашиг

Олон талт үр ашиг гэж юу вэ?

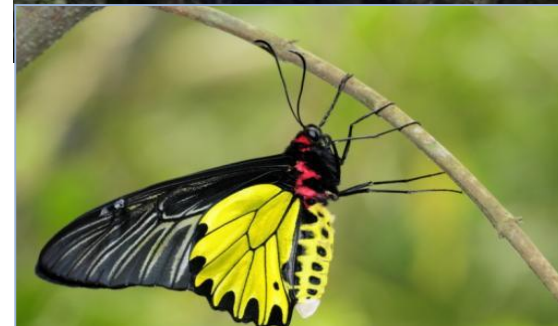
- REDD + гол зорилго нь уур амьсгалын өөрчлөлтийг бууруулахад хувь нэмэр оруулахаас гадна энэ нь бас нийгмийн болон байгаль орчны бусад боломжит үр ашгийг хүртээдэг.
- Нийгмийн болон байгальд үзүүлэх хор хөнөөлийг бууруулахад чиглэсэн нүүрстөрөгчийн болон нүүрстөрөгчийн бус эдгээр үр ашгийг – нийтэд нь “олон талт үр ашиг” гэж нэрлэнэ.

Олон талт үр ашгийн жишээ

Сайтар төлөвлөсөн мөн хэрэгжсэн REDD+ үйл ажиллагаа нь дараах олон талт үр ашигт хүргэх боломжтой:

- Хуримтлагдсан буюу сайжруулсан экосистемийн үйлчилгээ (ж.нь. хөрсний элэгдэлтэй тэмцэх, усны чанарыг сайжруулах, бохирдлыг арилгах, аялал жуулчлал, амралт сувилал, ойн дагалдах баялаг г.м...)
- Сайжирсан биологийн олон янз байдлын хамгаалал
- Экосистемд суурилсан дасан зохицох арга хэмжээ
- Нутгийн иргэдийн амжиргаа сайжрах
- Байгалийн нөөцийн сайжруулсан засаглал ба тодорхой эзэмшил

REDD+ - н болзошгүй эрсдэл

REDD + мөн болзошгүй эрсдлийг мөн дагуулдаг (хаана, хэрхэн хэрэгжсэнээс хамаарна):

- **Хүрээлэн буй орчны эрсдлүүд:**
 - Доройтсон байгалийн ойг шилжүүлэх буюу экосистемийг өөрчилж ойжуулах
 - Ойг бусад газрын төрөлд шилжүүлэхэд үүсэх нөлөөлөл
- **Нийгмийн эрсдлүүд:**
 - Ой ашиглагчид ой руу нэвтрэх боломж багасах
 - Газрын маргаан гарах

REDD+ -ийн боломжит үр ашгийг бид хэрхэн тодорхойлох вэ?

- Боломжит үр ашгийг тодорхойлох болон төлөвлөхөд олон удаагийн процесс явагдаж болно.
- Өмнөх чухал үр ашгуудаа тодорхойлох нь тухайн улсад явуулах гэж буй REDD+ийн зорилгыг тодорхойлоход тустай.
- Хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөн нь REDD+ -с хүртэх боломжит үр ашиг болон эрсдлийг тодорхойлоход чухал үүрэг гүйцэтгэнэ.

Боломжит үр ашгийг тодорхойлох арга зам:

Одоогийн бодлого, төлөвлөлтөд тодорхойлсон тэргүүлэх чиглэл/ашиг тусыг судлах:

Жишээ нь, Монгол Улсын Үндэсний REDD + бэлэн байдлын төлөвлөгөөг эрэмбэлэх:

- **Биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах**
(биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах үүрэг амлалттай холбоотой)
 - **Ус хураах талбайг сайжруулах**
 - **Орон нутгийн амьжиргааг сайжруулах**
(Үндэсний хөгжлийн стратегитэй холбоотой)
 - **Ойн засаглалыг сайжруулсан**
-

Арга замууд, үргэлжлэл.

Оролцогч талтай зөвлөлдөх, шинжлэх ухааны болон орон нутгийн санал сэтгэгдэлийг үнэлж дүгнэх:

Жишээ нь, энэ төсөл нь Төв, Хөвсгөл аймагт ойгоос хүртэх нэн тэргүүлэх ач холбогдол үр ашгийг тодорхойлох хэлэлцүүлгийг зохион байгуулсан

REDD+ олон талт үр ашгийг төлөвлөлтөнд хэрхэн оруулах вэ?

Үйл явцыг алхам алхмаар явуулах :

Үр ашгийн жагсаалт

Тухайн REDD+ үйл
ажиллагааны үр
ашиг болон эрсдэл

Эрсдлийг бууруулж
үр ашгийг
нэмэгдүүлэх үйл
ажиллагааны
загвар/хэрэгжилт

2. Орон зайн мэдээллийг ашиглан
олон талт ашиг үшгийг нэмэгдүүлэх,
REDD + төлөвлөлтийг дэмжих

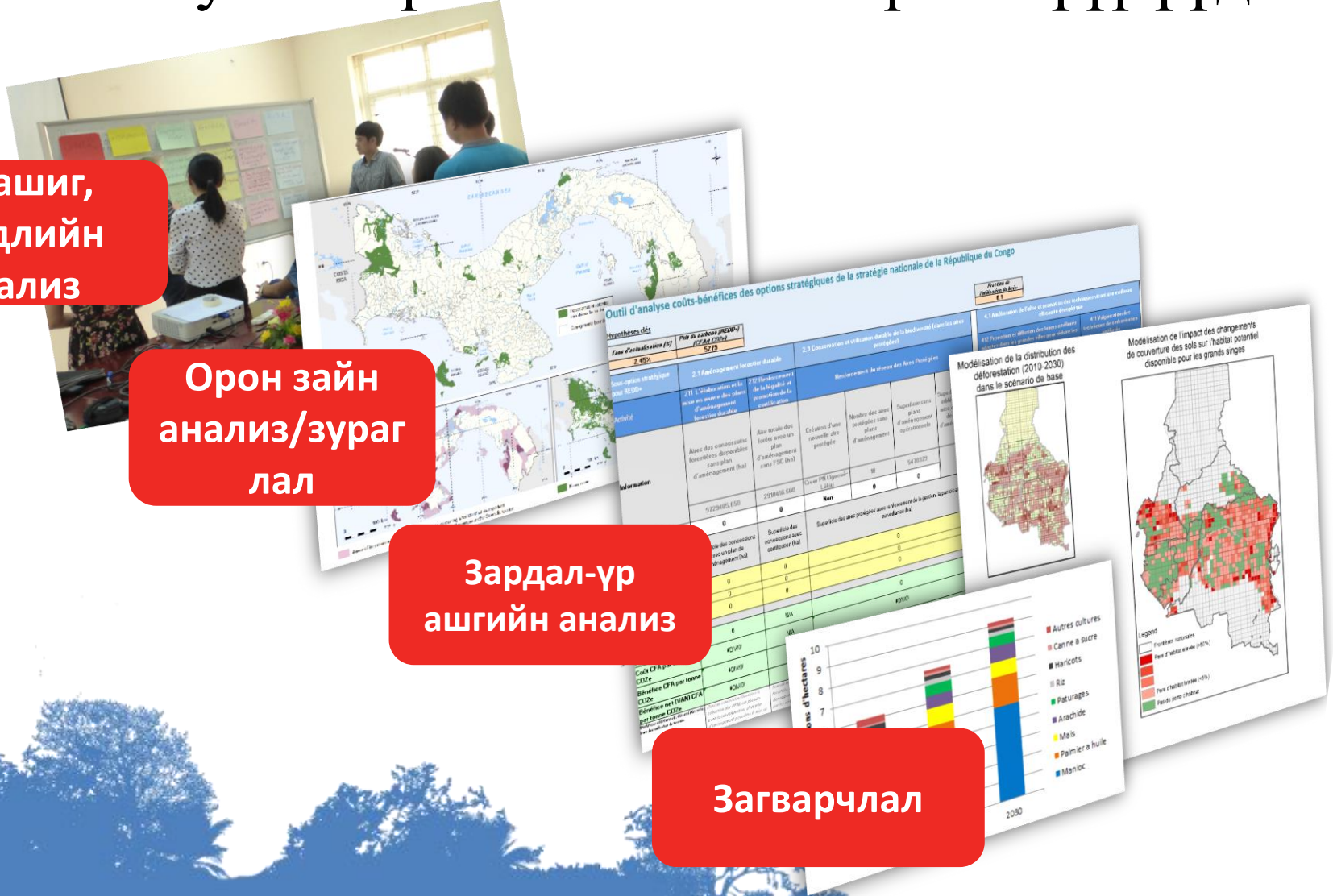
REDD + ТӨЛӨВЛӨЛТ / стратегит боломжит үр ашгийг тусгах арга зам болон хэрэгслүүрүүд

Үр ашиг,
эрсдлийн
анализ

Орон зайн
анализ/зураг
лал

Зардал-үр
ашгийн анализ

Загварчлал

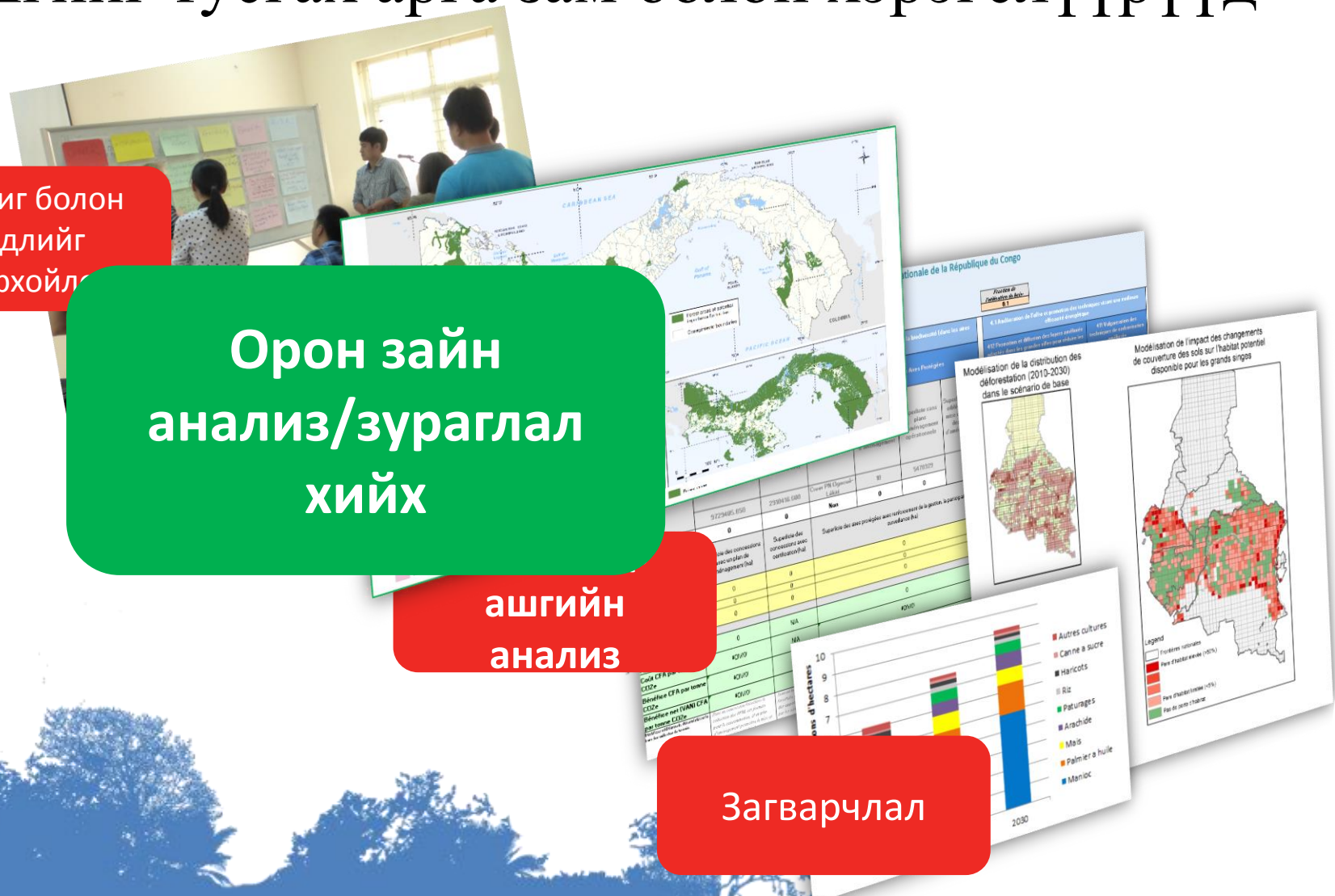
REDD + ТӨЛӨВЛӨЛТ / стратегит боломжит үр ашгийг тусгах арга зам болон хэрэгслүүрүүд

Үр ашиг болон эрсдлийг тодорхойлох

Орон зайн анализ/зураглал хийх

үр ашгийн анализ

Загварчлал

Орон зайн анализ / зураглал

Газарзүйн мэдээллийг ашиглан төлөвлөлтөнд ашиглах (ж.нь REDD хэрэгжүүлэх чухал газрыг тодорхойлоход нь туслах).

Газрын зураг нь төлөвлөлтийн боломжит шалгуурыг судлахад ашиглагдана :

- Ойн байршлийн нөлөөлөл
- Геофизикийн байдал, ж.нь. налуу, хөрс, ойн төрөл
- REDD+ боломжит үр ашгийг нэмэгдүүлэх
- REDD+ эрсдлийг бууруулах

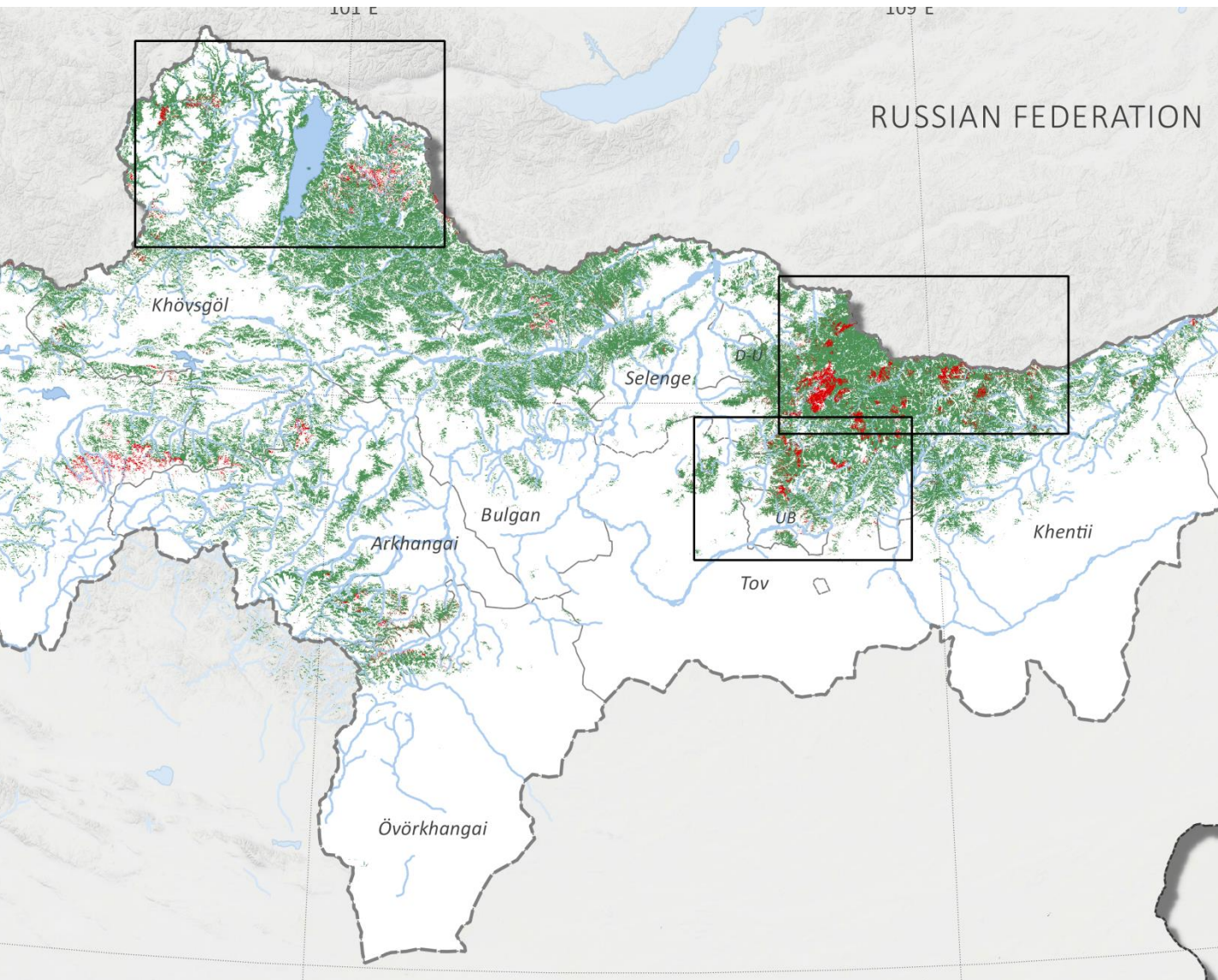

Орон зайн анализ / зураглал

- Газрын зураг нь өргөн хэмжээний газрын ашиглалтын төлөвлөгөө гаргахад хэрэглэгддэг.
- ...холбоо харилцааны төхөөрөмжийг ашиглан шийдвэр гаргагч болон төлөвлөгч нарт шийдвэр гаргахад дэмжих
- Гэхдээ чухал анхаарах зүйл нь:
 - Газрын зураг шийдвэр гаргахгүй, хүмүүс гаргадаг
 - Зураглал нь зөвлөлдөх, төлөвлөлтийн үйл явцад шаардлагатай байх ёстой
 - Заавал бүх зүйл зураглагдсан байх албагүй.

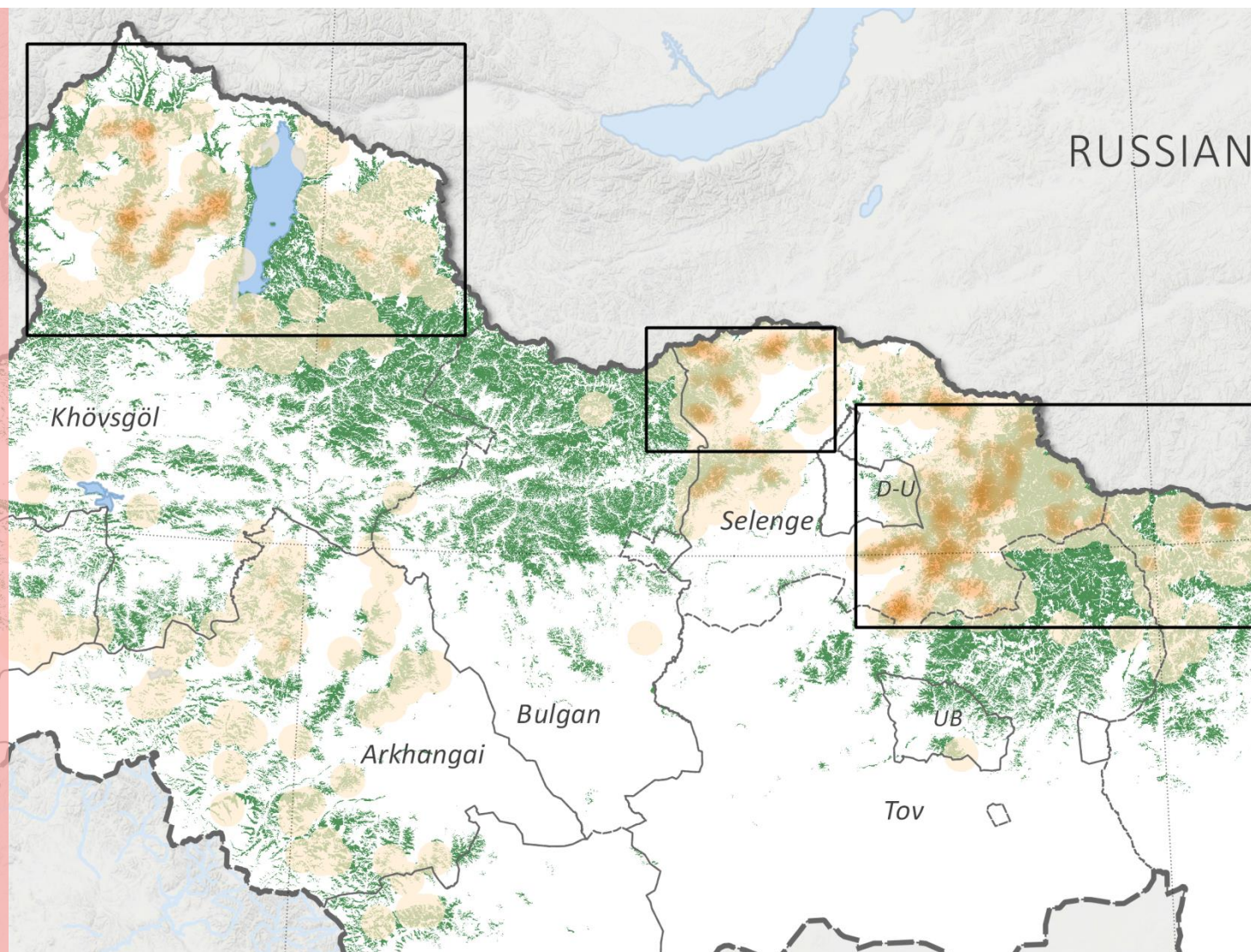
Газрын зураг нь REDD+ төлөвлөлтийн агууллагыг ойлгоход тусална

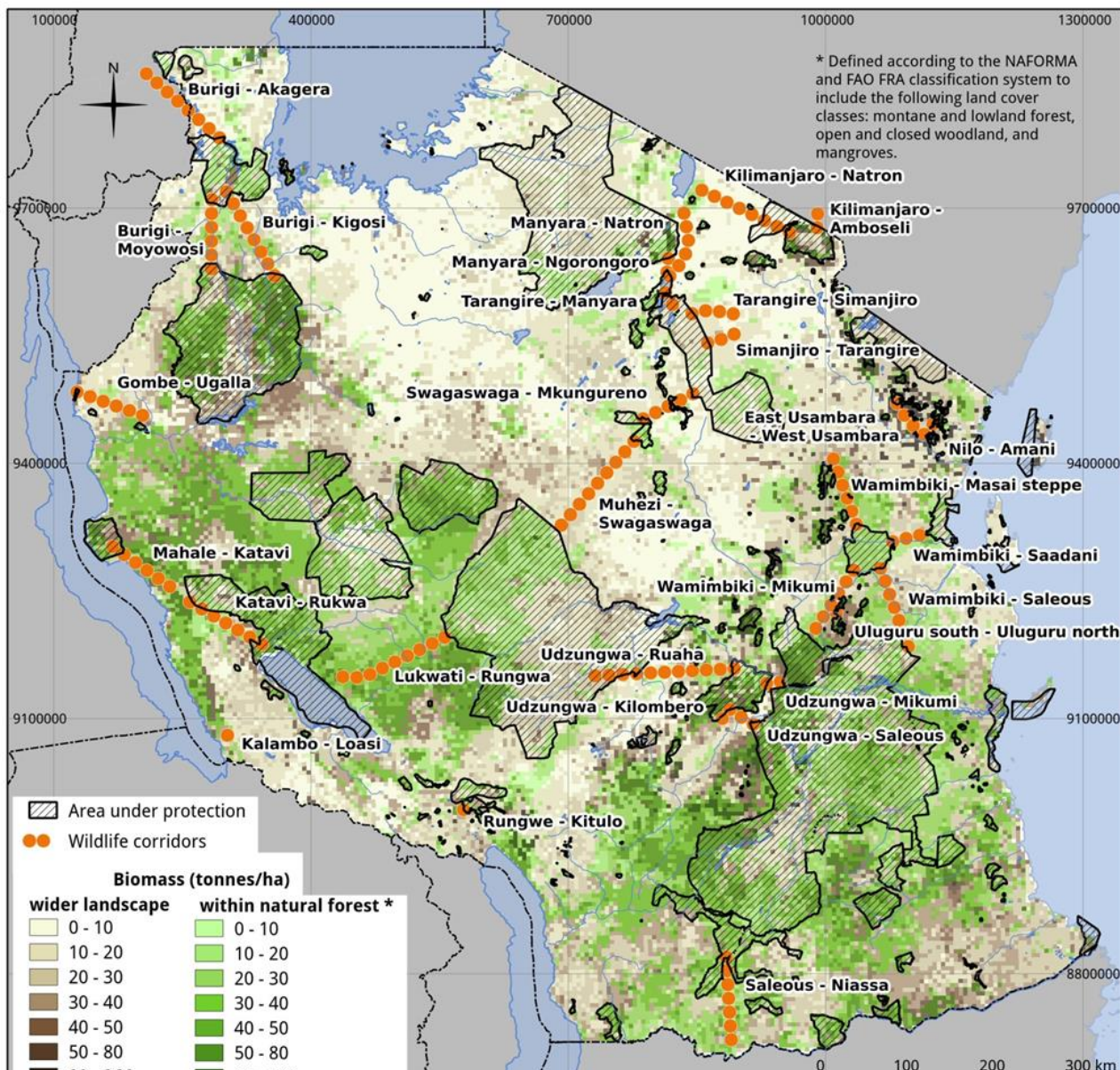
**Жишээ нь:
Монгол
орны хойд
хэсгийн ойн
бүрхэвч ба
ойн хомсдол
(2000-2014)**

Ойн хомсдолд нөлөөлөх өнгөрсөн/одоо/ирээдүйн хүчин зүйлсийн талаар ойлголттой болох

**Жишээ нь:
Монгол
Улсын хойд
хэсгийн ойд
түймрийн
үзүүлэх
нөлөө**

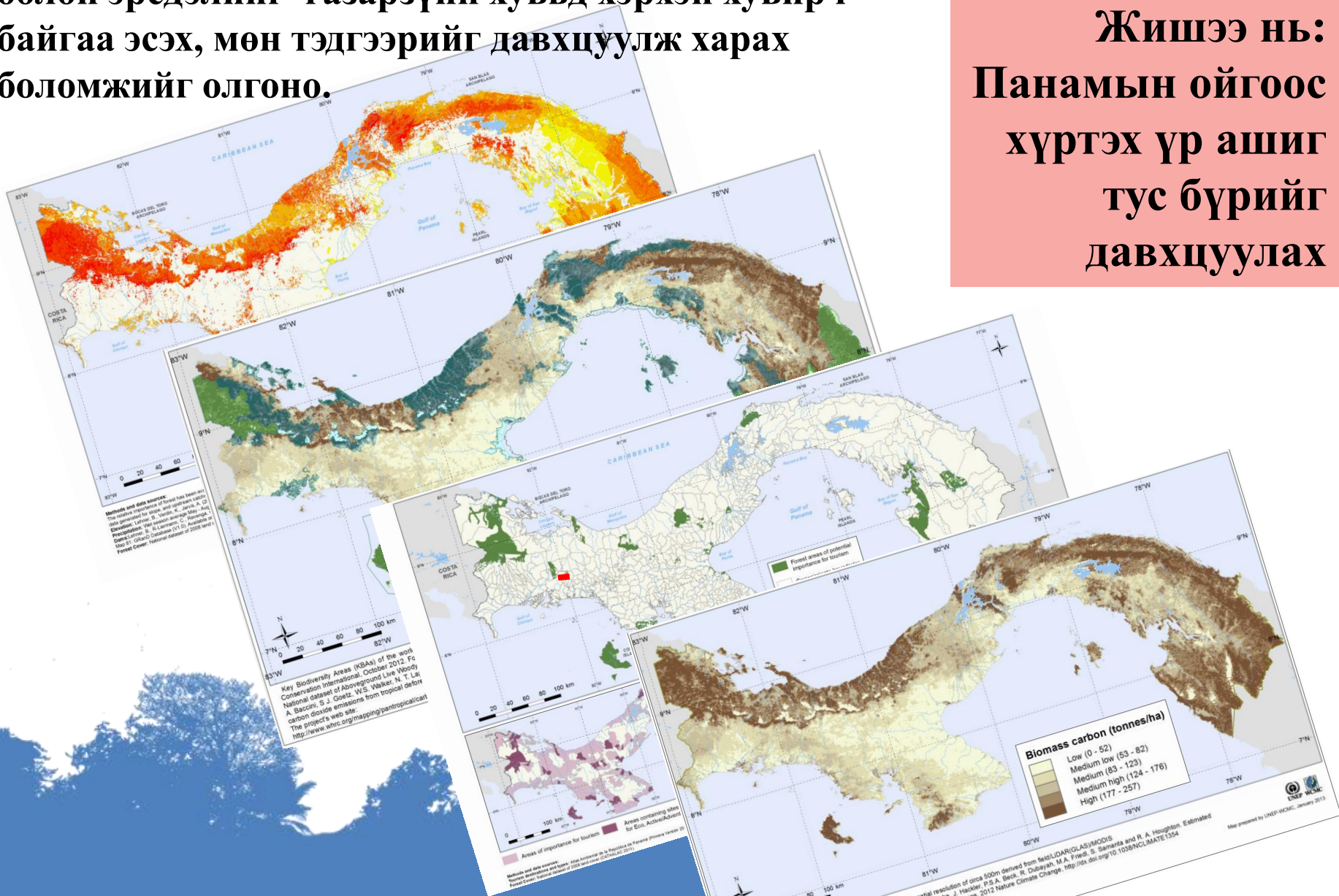
REDD+ хүртэх боломжит үр ашиг болон эрсдлийг тодорхойлох

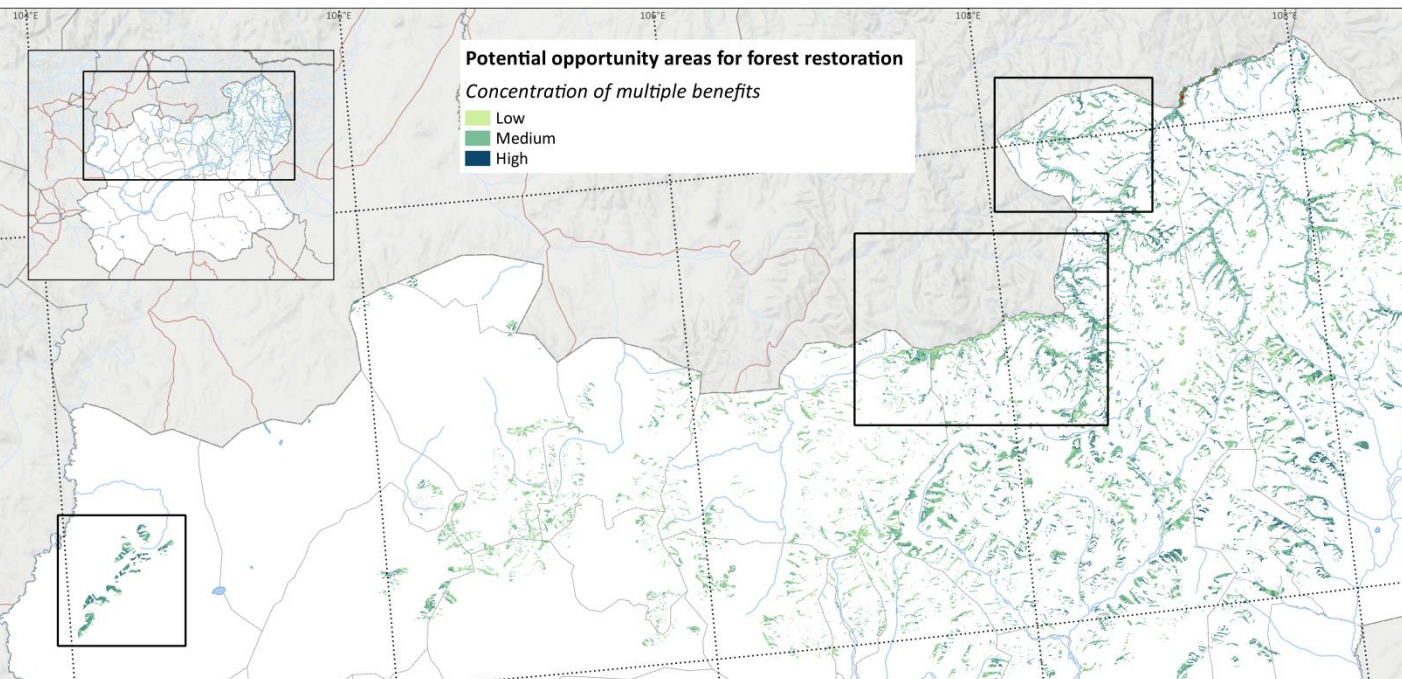
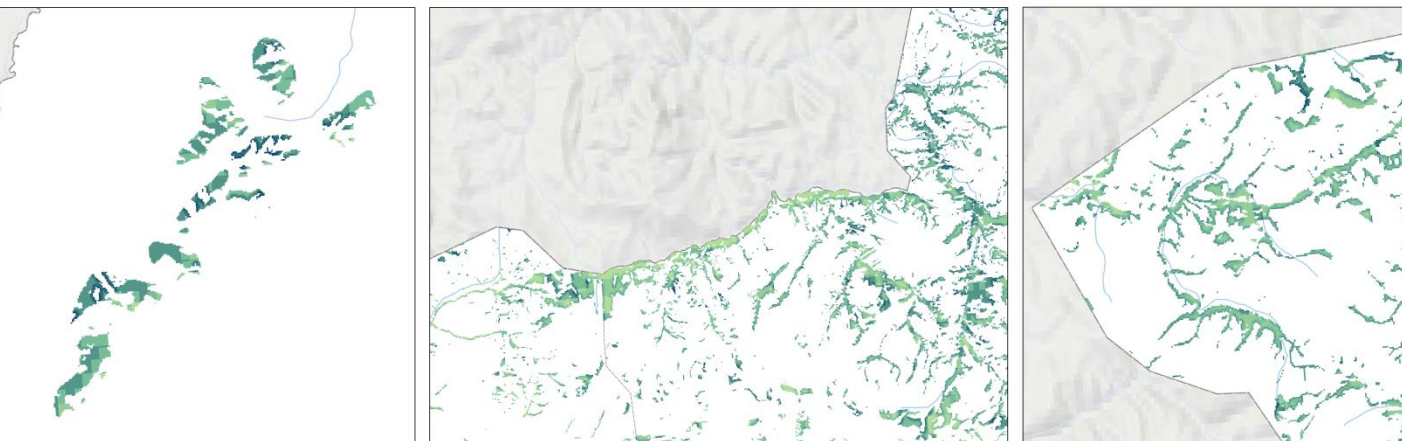
Жишээ нь:
Танзаны зэрлэг амьтадын жим, тусгай хамгаалалттай газар нутаг, байгалийн ой, модлог нүүрстөрөгчийн биомасс

Газрын зураг нь бидэнд боломжит үр ашиг болон эрсдэлийг газарзүйн хувьд хэрхэн хувирч байгаа эсэх, мөн тэдгээрийг давхцуулж харах боломжийг олгоно.

Жишээ нь:
Панамын ойгоос
хүртэх үр ашиг
тус бүрийг
давхцуулах

REDD+ тухайн үйл ажиллагаа хэрэгжиж болох газрыг тодорхойлох

**Жишээ нь:
Монгол улс
Төв аймагт
ойн нөхөн
сэргээлт хийх
боломжтой
газар**

Хураангуй: REDD+-н төлөвлөлтөнд орон зайн дүн шинжилгээний гүйцэтгэх үүрэг

- Орон зайн дүн шинжилгээ нь REDD+ төлөвлөлтийн шийдвэр гаргахад чухал нөлөөтэй.
- Орон зайн дүн шинжилгээ нь REDD+-г илүү уян хатан, илүү үр ашигтай, зардал, эрсдэл бага байхаар төлөвлөхөд тусладаг.
- Орон зайн дүн шинжилгээ нь төлөвлөгчид болон оролцогч талуудад REDD+ төлөвлөлт явуулах боломжтой болон үйл ажиллагааны гол бүс нутгийг тодорхойлоход тусална.

Хураангуй, үргэлжлэл

- Оролцогч талын чухал гэж үзэж буй асуудлууд, шаардлагуудыг REDD+-н үйл ажиллагааг төлөвлөх, орон зайн дүн шинжилгээнд, зөвлөлдөөнд нэгтгэж, шигтгэж өгөх нь чухал,
- UN-REDD хөтөлбөр/ бусад санаачилга нь орон зайг төлөвлөхөд шаардлагатай арга хэрэгсэл, аргазүй, болон бусад нөөцийн талаарх ерөнхий зааварчилгаа болон REDD+-г хэрэгжүүлэгч бусад улсуудын туршлагын талаарх мэдээллээр хангана.
 - www.unredd.net
 - www.un-redd.org

Баярлалаа!

charlotte.hicks@unep-wcmc.org

